

Duelighedskursus

Unisail

MM3 Dagens læringsmål

Lanterner for fiskeskibe
og ankerliggere.
Beholden fart/distance
Sejlet fart/distance
Retninger på skibet og
kompasset.

Dagsorden

Klokken	Hvad laver vi
19.00	Start, indtjek
19.15	Lanterneøvning, nødsignaler
19.45	Gennemgang af opgaveløsninger
20.00	Navigation, del I
20.30	Kaffepause
20.45	Navigation, del II
21.45	Afslutning, lidt kig på emnerne til næste gang.

Et er et søkort at forstå, et andet skib at føre...

Duelighedsbevis i sejlads for fritidssejlere

(Duelighedsprøver. Bek.g. nr. 184, 26/3 1999)

Kan også bruges som speedbådkørekort

(Speedbådsførerprøven. Bek.g. nr. 232, 22/3 2006)

Beregn tallet A:

$$A = \text{motorkraften} \cdot \frac{3}{4} - \text{længden}^2 - 3$$

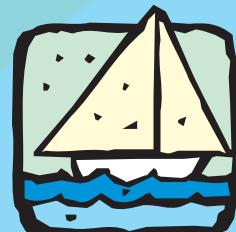
Hvis A er større end 0, er det en speedbåd!

(hvis båden er planende, dvs. med flad v-bund)

Alle planende både under 4 m med en motor på 25 HK eller mere
er speedbåde. Formlen ovenfor gælder strengt taget kun ned til 4 m

$$1 \text{ HK} = 0,736 \text{ kW}$$

**Unisail
Duelighedskursus**

**UDK
032**

Avisudklip

Ét er et søkort at forstå, et andet skib at føre...

Bøde for farlig sejlads

En kvinde satte sig ved gashåndtaget i en stor speedbåd en sommeraften i Svendborgsund i 2002, og det viste sig at være temmelig uforsigtigt. Hun mistede kontrollen over båden med en motor på 200 hestekræfter. Først ramte hun en fortøjningspæl i Svendborgsund Marina, og derefter ramlede hun ind i flere både. Et par mennesker fik lettere kvæstelser og måtte i behandling for chok. Østre Landsret stadfæstede mandag byrettens døm på en bøde på 2.000 kroner til den 26-årige kvinde. Ejer af båden overlod hende styriingen uden at give hende instruktion. Den forseelse er manden idømt en bøde på 3.000 kroner for. (Ritzau)

11/1 2005

Skib grundstødt ved indsejlingen til Aalborg

AALBORG: En cementtanker ramte natten til i går et fyr ved Svitringen Rende nær indsejlingen til Limfjorden.

KCL Banshee vædrede det yderste fyr - en metalkonstruktion, der hviler på en solid betonklos på bunden - på

vej mod havnen i Aalborg.

Ved uhedet blev der slæbt hul i skroget, men ifølge SOK var der ikke større udslip af brændstof fra skibet.

Skibet tog vand ind og fik derfor sendt ekstra pumper. En blev fløjet ud med en heli-

kopter, mens to andre blev leveret med redningsbåde fra Anholt og Grenaa.

I går formiddag var fartøjet stabiliseret, mens bjærgningsekspert var i færd med at undersøge, om og hvordan det kunne trækkes flot af hav-

bunden. Der er 12 mand fra Danmark, Polen og Filippinerne om bord på skibet, der sejler under Marshall Islandsflag, men drives af et holdingselskab i Oslo.

16/2 2005 /ritzau/

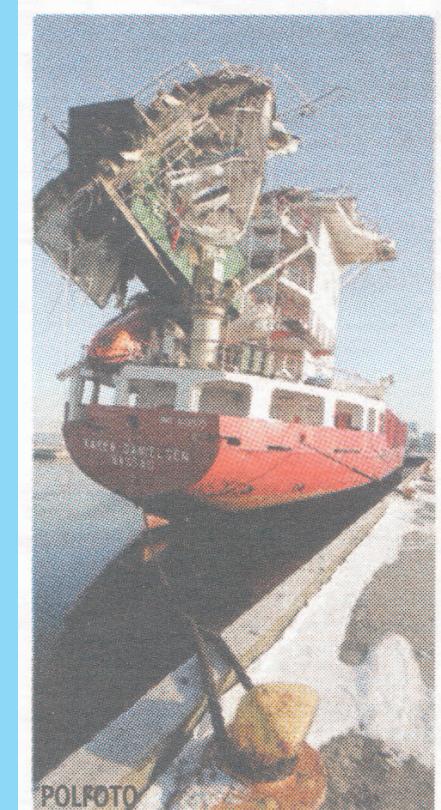
Fuld skipper vædrede Storebæltssbroen

Den 37-årige kroatiske overstyrmand var plørefuld, da han sejlede det danske fragtskib 'Karen Danielsen' ind i Storebæltssbroen.

Obduktionen først på ugen af skipperens lig afslørede en promille på 1,55. På landevejene er grænsen for promillekørsel 0,5, men til søs findes ingen fast grænse.

Også broens alarmsystem, som ellers skulle forhindre kollisioner, svigtede, da coasteren bragede ind i broen ud for Nyborg.

13/3 2005

UDK
0039

Avisudklip

Ét er et søkort at forstå, et andet skib at føre...

Mange lystsejlere gik på grund

De mange lystsejlere, der er blevet lokket på vandet af det gode vejr og helligdagene, gav i går travlhed hos Søværnets Operative Kommando, SOK. Alene i Nordjylland er fem lystsejlere sejlet på grund i dag, oplyser DR Nordjylland, og billedet er det samme i resten af landet. – De nавigerer dårligt, og mange af dem sejler for tæt på bøjerne, siger den vagthavende officer ved SOK.

17/5 2005

52-årig sejler druknet

SØNDERBORG En 52-årig tysk mand mistede søndag livet ved en sejlerulykke ved Egernsund i Sønderjylland. Manden faldt over bord, men selvom flere andre på båden hurtigt fik ham trukket op af vandet, døde han senere på sygehuset i Sønderborg, oplyser DR-Syd. Ifølge politiet i Sønderborg var den 52-årige fra Harreslev.

/ritzau/

10/5 2005

Beruset kaptajn i grundstødning

KØBENHAVN Behovet for promillegrænser for søfolk blev natten til fredag understreget endnu engang, da fragtskibet "Munzu" stødte på grund på den kunstige ø Peberholm. Kaptajnen på skibet var alene på broen og faldt formentlig i sovn før grundstødningen. Ifølge politiet i Tårnby har blodprøver efterfølgende vist, at kaptajnen havde alkohol i blodet, da prøverne blev taget et par timer efter grundstødningen. Politiet ønsker ikke at oplyse størrelsen på promillen, men siger, at den ikke var "meget høj".

14/5 2005

/ritzau/

USÆDVANLIG OPGAVE FOR HELIKOPTER 15/5 2005

■ HALS: En af redningshelikopterne fra Flyvestation Aalborg kom på en noget usædvanlig opgave i går ved 14-tiden. Mandskabet blev bedt om at signalere til en lystsejler, der var på vej ad Limfjorden ved Hals. Sejlerens radio blokerede nemlig for opkald på nødfrekvensen, hvilket viste sig at skyldes, at sendetasten var trykket ind. Det lykkedes at få sejleren til at kalde op til helikopteren, så fejlen kunne blive rettet.

-junk

17/5 2005

54-årig druknet i Limfjorden

FOTO: PETER LANGKILDE

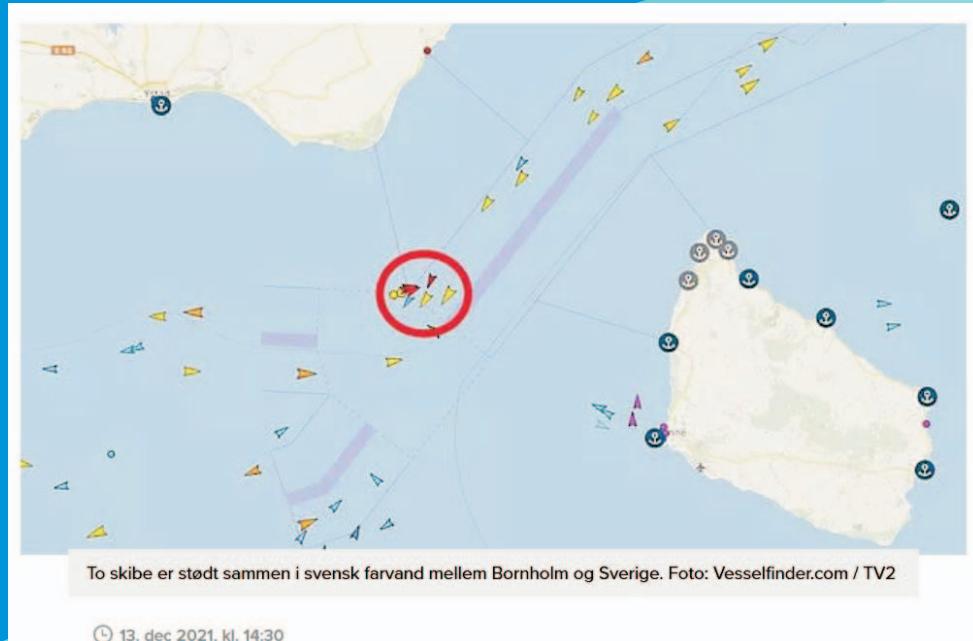
■ NORDJYLLAND: En 54-årig mand blev søndag aften fundet død i Limfjorden, efter at han tidligere på dagen faldt over bord fra en jolle, oplyser Søværnets Operative Kommando (SOK).

Manden var sejlet fra Thisted sammen med to andre personer, der alarmerede myndighederne, da den 54-årige faldt over bord, og det mislykkedes for dem at få ham reddet op i jollen igen. SOK sendte en redningshelikopter, mens en Falck-redningsbåd fra Løgstør og en båd fra beredsskabcenteret i Thisted også deltog i eftersøgningen af den savnede mand. Det blev til sidst en fritidssejler, der fandt mannen drivende livløs i vandet nær Rønbjerg. Den 54-årige blev konstateret død ved ankomsten til Farsø Sygehus.

**UDK
0040**

Avisudklip

Ét er et søkort at forstå, et andet skib at føre...

Opdateret onsdag d. 19. januar 2011, kl. 05.46

En fiskekutter med to mand om bord er sunket efter en skibskollision i Kattegat.

Søværnets Operative Kommando oplyser, at kollisionen skete lidt før midnat natten til onsdag cirka 11 sømil syd for Grenaa.

Kutteren tog vand ind og sank så hurtigt, at de to ombordværende var nødt til at springe i vandet.

Det skib, der også var involveret i kollisionen, vendte straks om og påbegyndte eftersøgning af de to mænd.

Den yngre af de to blev reddet kl. 00.33 og fløjet til Aalborg Sygehus. Den ældre af mændene blev reddet kl. 01.14 og fløjet til Rigshospitalet, oplyser SOK.

Begge mænd var stærkt afkølede og bevidstløse.

19/1 2011

/ritzau/

**Unisail
Duelighedskursus**

**UDK
041**

Avisudklip

1/5

Efter det foreliggende er rorpinds-manøvrene om bord på lodsskonnerten No. 5 Elbe årsag til, at den ikke undveg, men blev ramt af et containerskib på Elben. Foto: Freiwillige Feuerwehr Hansestadt Stade

Meget peger på, at en fejlmanøvre med rorpinden på den Fyn Rundt-kendte, nyrenoverede No. 5 Elbe er årsagen til kollisionen med containerskibet.

16 jun. 2019 kl. 11:30

Lodsskonnerten No. 5 Elbe - herhjemme kendt fra Fyn Rundt-sejladserne - bliver i denne weekend hævet ved hjælp af luftfyldte sække.

Det sejlførende lodsfartøj sank sidste weekend efter en kollision med et containerskib på Elben nær Hamborg. Alle 43 ombordværende blev reddet. Det skete takket være lynhurtig indsats af det lokale brandværn og redningsfolk, der tilfældigvis var i området.

En uges tid inden kollisionen var No. 5 Elbe kommet tilbage til Hamborg efter en renovering til 12 mio kroner på Hvide Sande Shipyard. Blandt andet blev omkring 600 meter egeplanker skiftet.

Den norske avis VG beretter, at bjærgningen af fartøjet vil komme til at koste omkring 70 millioner norske kroner.

Norsk krigsskib til 3,1 mia. kr. troede 250 meter tankskib var fastland

Fregatten, der nu er sunket, forvekslede lysene på det maltesiske tankskibs dæk med lysene i skibsterminalen. Besætningen troede skibet var en del af fastlandets havn. Se [unik 3D-video af kollision](#).

Af Troels Lykke | 30-11-2018 09:25

Den 8. november kolliderende det norske krigsskib på vej hjem fra en NATO-øvelse med et tankskib fra Malta i [Hjeltefjorden](#) i Hordaland tæt på den norske by Bergen.

Ulykken skete omkring klokken fire om natten, og det var derfor bælgmørkt, skriver dr.dk i en længere artikel.

30/11 2018

16/6 2019

**Unisail
Duelighedskursus**

**UDK
0042**

29/7 2005

Manglende udkig årsag til kollision

Manglende udkig. Opkläringsenheden har noteret det før, og desværre bliver det næppe heller sidste gang, at årsagen til en kollision skal findes hos det behørige udkig, som altså ikke var.

Denne gang gælder konklusionen fra Opkläringsenheden kollisionen mellem fiskekutteren »Dorthe-Dalsø« og det engelske tørlastskib »Scot Explorer« 4. november sidste år i rute T, nord for Læsø.

Kollisionen indtraf kl. 18.40 og »Dorthe-Dalsø« blev slæt læk i bagbord side. Kutteren blev holdt flydende ved hjælp af pumper, og blev af et makkerskib slæbt til Strandby. »Scot Explorer« slap fra kollisionen uden skader af betydning.

»Dorthe-Dalsø« var for hjemadgående mod Frederikshavn, mens »Scot Explorer« var på vej sydover i rute T på rejse fra Corpach i Skotland mod Varberg.

Kutter på selvstyrer

»Dorthe-Dalsø« sejlede på selvstyreren, mens fiskekipperen og medhjælperen rensede fisk på dækket. På »Scot Explorer« havde skibsøreren overtaget vagten fra overstyrmanden på

broen, der var uden udkig, idet udkiggen var nede for at spise.

Skibsøreren på »Scot Explorer« så »Dorthe-Dalsø« visuelt og på radaren. Han undlod at plotte ekkoet, men vurderede at det ville gå klar i 0,4 mil. Herefter blev han optaget af papirarbejde i bestikkukafet, og erkendte først kollisionsfarene, da han så fiskekutterens lanterne i ca. 40 meters afstand. Den efterfølgende vigemanøvre til styrbord kom dog for sent til at forhindre kollisionen.

Opkläringsenheden har blandt medvirkende årsager til kollisionen blandt andet noteret, at fiskekutteren uberettiget førte to røde lanterner. Den ukorrekte lanterneføring gav anledning til forkert tolkning på »Scot Explorer«. Videre noterer opkläringsenheden, at vagthavende på »Scot Explorer« undlod at anvende radaren ARPA-funktion, ligesom fiskekipperen helt undlod at anvende radaren til fjernafsøgning, inden han gik på dækket, til trods for, at han havde observeret »Scot Explorer«s topplanterne om styrbord.

han

Nødsignaler

MAYDAY
over radioen

Nødsignal over
radiosystemer

SOS
• • — — — • •

med lys eller lyd

Røde stjerner

Flammer om bord

Uafbrudt brug af skibsfløjten

Langsom hævning og sænkning af udstrakte arme

Kanonskud

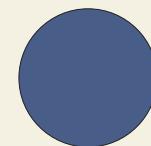
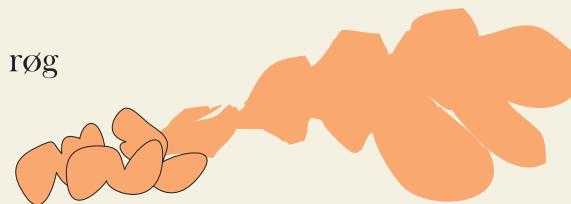
Rød faldskærmsraket

Rødt signalblus

Orange røg

Firkantet flag over eller
under kugle.

Signalflag N over C.

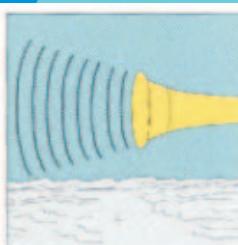
Unisail
Duelighedskursus

UDK
008

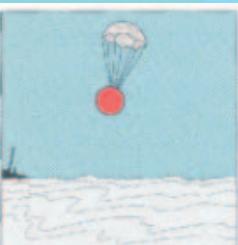
Nødsignaler

Kanonskud

Uafbrudt brug af skibsfløjten

Rød faldskærmsraket

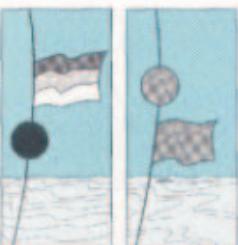
Rødt signalblus

MAYDAY
over radioen

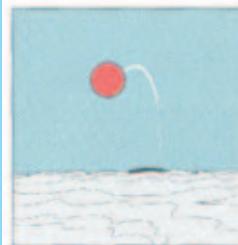
Signalflag N over C.

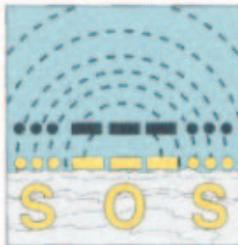
Firkantet flag over eller under kugle.

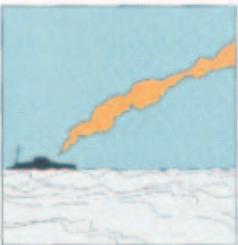
Flammer om bord

Røde stjerner

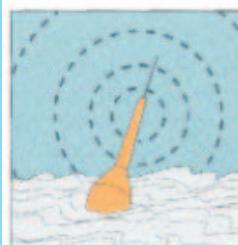
SOS
med lys eller lyd

Orange røg

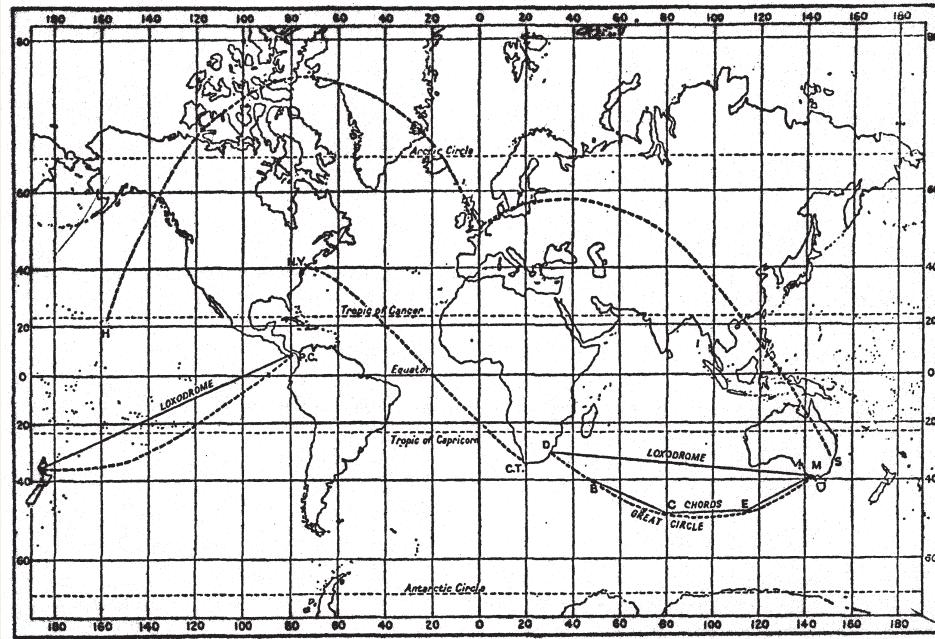

Langsom hævning og
sænkning af udstrakte
arme

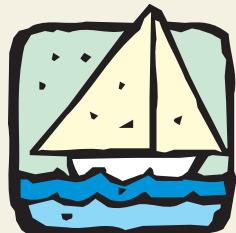
Nødsignal over
radiosystemer
EPIRB
Emergency Position Indicating Beacon

Mercatorkortet

Søkort er Mercatorkort. Denne kortprojektion er udviklet af hollænderen Gerhard Kremer (Mercator på latin) omkring år 1569.

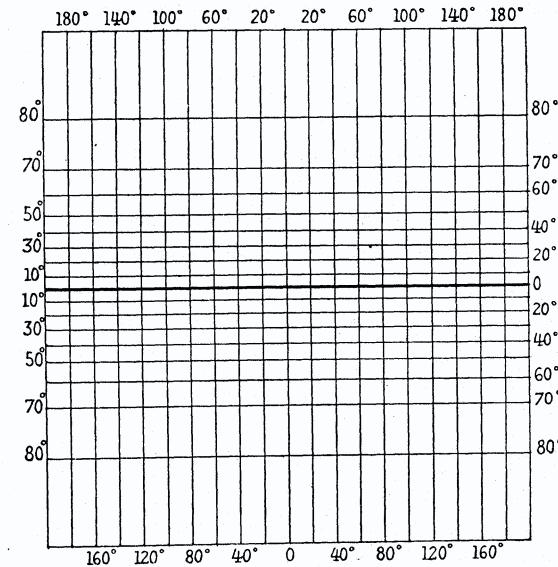
Greenwichmeridianen blev vedtaget i 1889. Før den tid anvendtes Paris som nulmeridian.

Mercatorkortet

1. Enhver kompaslinie skal i kortet være en ret linie, eller omvendt, enhver ret linie i kortet skal svare til en kompaslinie på jorden.
2. Kortet skal være vinkeltro, d.v.s., at enhver vinkel mellem to rette linier i kortet skal have samme størrelse som vinklen mellem de to tilsvarende linier på jorden.

Disse betingelser opfyldes af *Merkatorkortet* eller det *voksende kort*, som derfor anvendes til søkort. I sådanne kort tegnes ækvator og alle breddeparalleller som rette og parallelle linier, og vinkelret på disse tegnes jordmeridianer som rette og parallelle linier

Unisail
Duelighedskursus

Betty af Aalborg

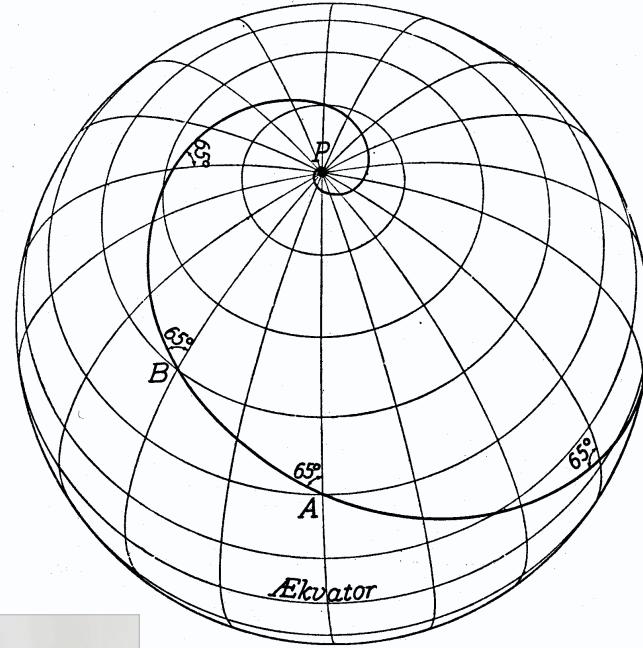
UDK
016

Kurslinie & storcirkel

**Loxos= skråt
Dromos= (for)løb, bane.**

**Loxodromsejlads
(Rhumbline Navigation)**

**Storcirkelsejlads
(Great Circle Navigation).**

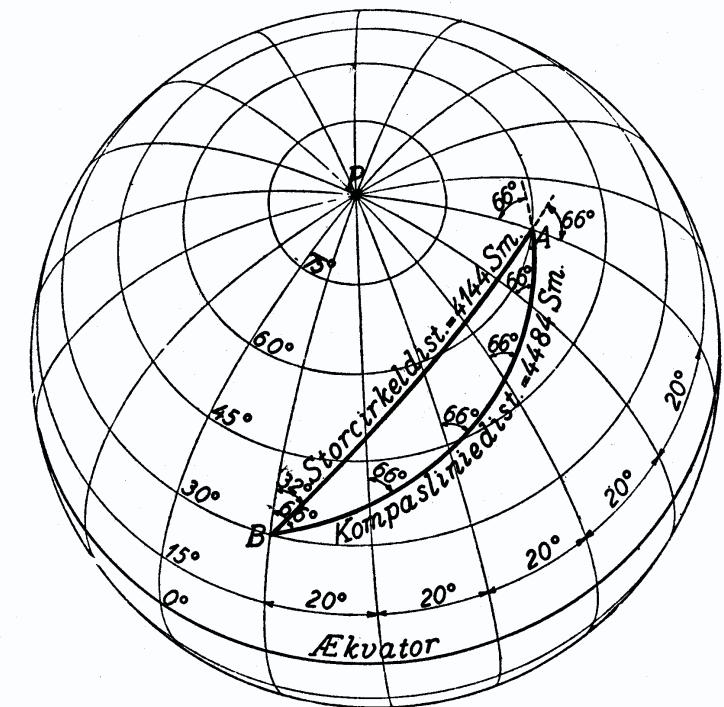

**En kurslinie på 295° . Vi nærmer os Nordpolen i en spiral.
Kaldes også en loxodrom.**

Kurser nord, syd, øst eller vest vil ikke blive spiraler.

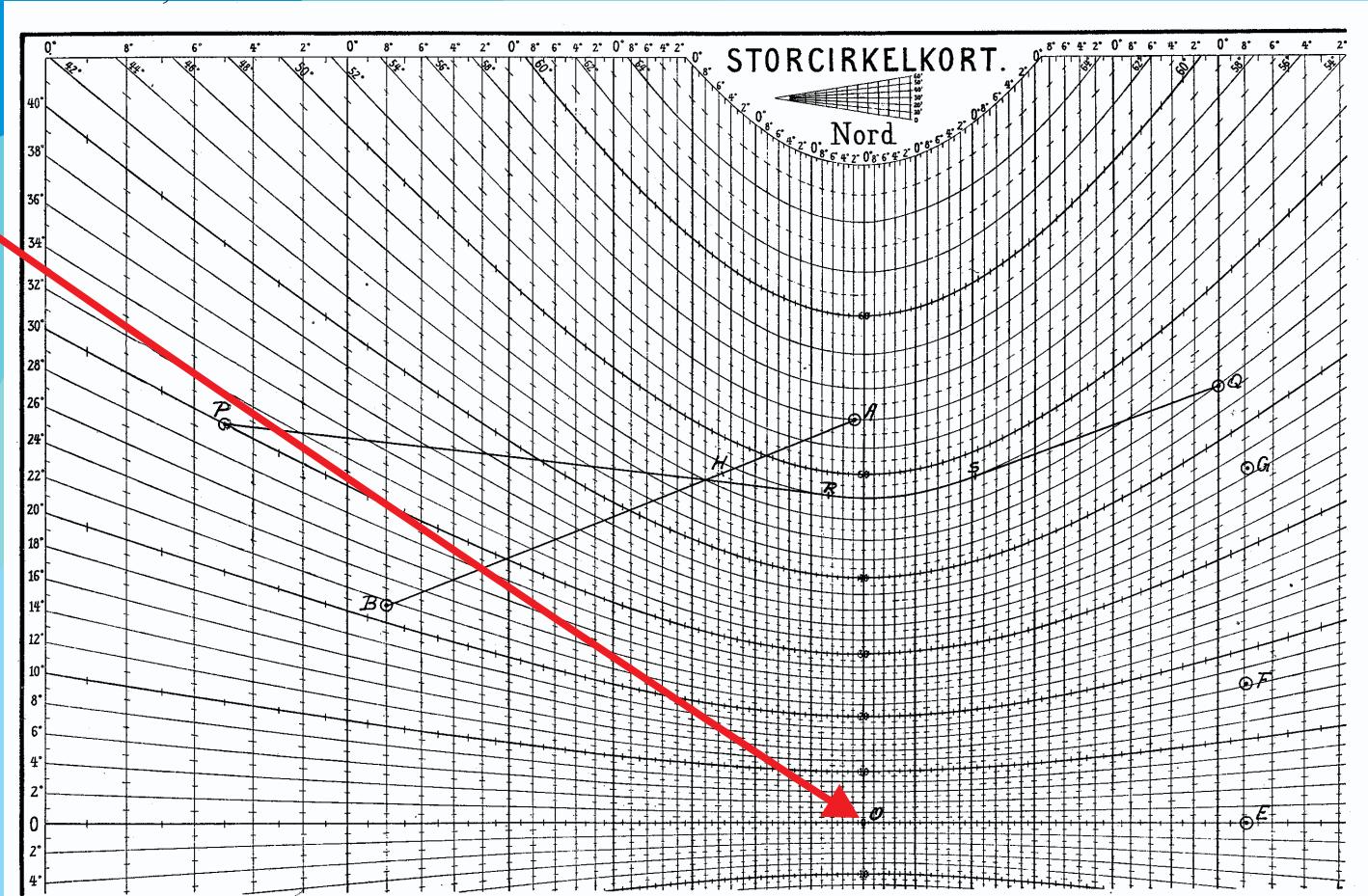
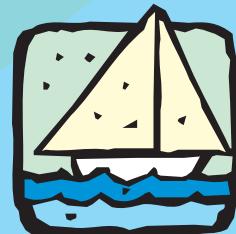
**Nord og syd følger storcirkler (meridi-
aner). Øst og vest følger lillecircler (bred-
deparalleller).**

**En storcirkel er den korteste
vej mellem to punkter på en
kugleflade. Man skal ændre
kurs hele tiden for at følge
storcirkelen.**

Storcirkelkortet

Dette kort har berøringspunkt i 0° nord, 0° vest.

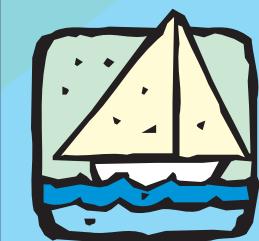
Storcirkelkortet anvendes ved lange sejladser til at finde ud af, hvilke kurser, der skal styres for at følge en storcirkel. Kortet er ikke vinkeltro og ej heller arealtro.

Unisail
Duelighedskursus

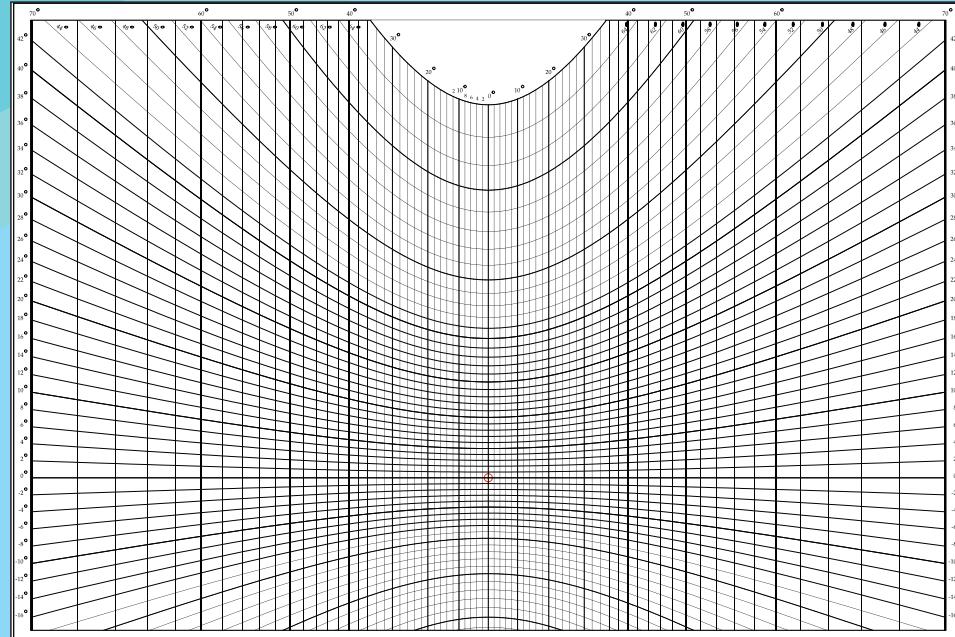
UDK
018

Forskellige søkort

**Storcirkelkort
Anvendes til
lange sejladser.**

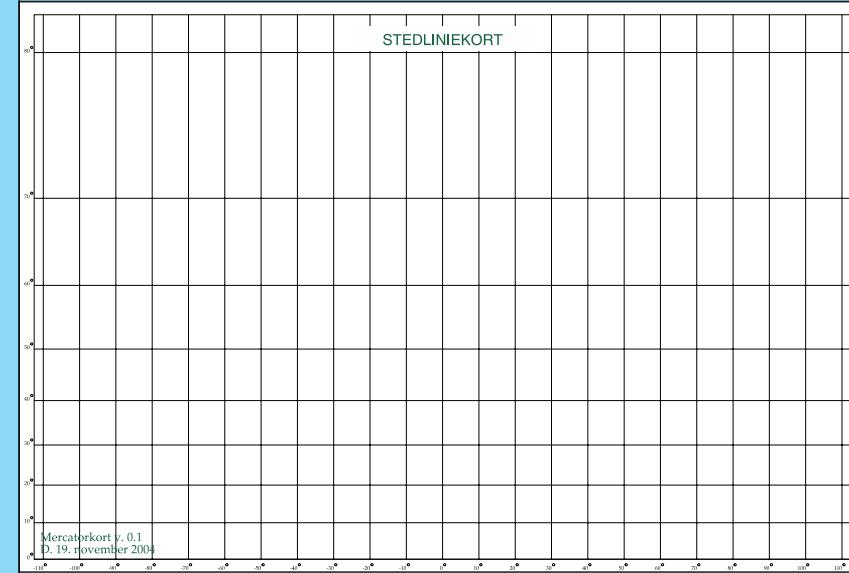
**Storcirkler er rette
linier.
En storcirkel er den
korteste vej på
Jordkloden.**

**Mercatorkortet.
Det mest alminde-
lige søkort.**

**Kurslinier er lette at
styre efter.**

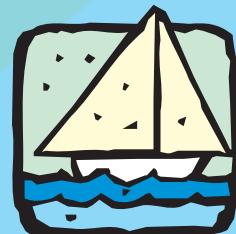
**Kurslinier er rette
linier.**

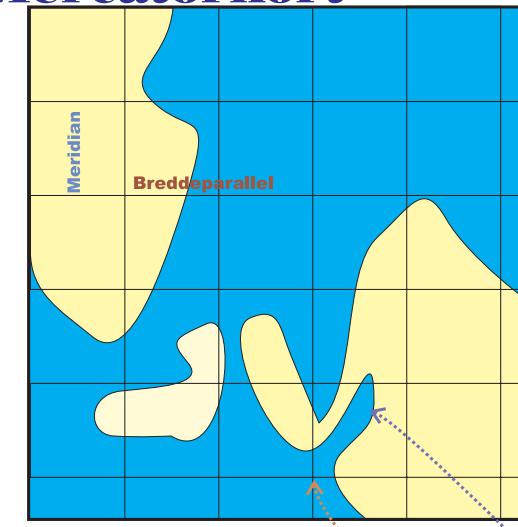
Søkortets anvendelse

Korrekt angivelse af et sted

56° 34' N 11° 17' Ø

Mercatorkort

Et steds bredde

Går fra 90° syd til 90° nord.
Et breddeminut i søkortet
er 1 sømil.

Udmål altid sømilen her!

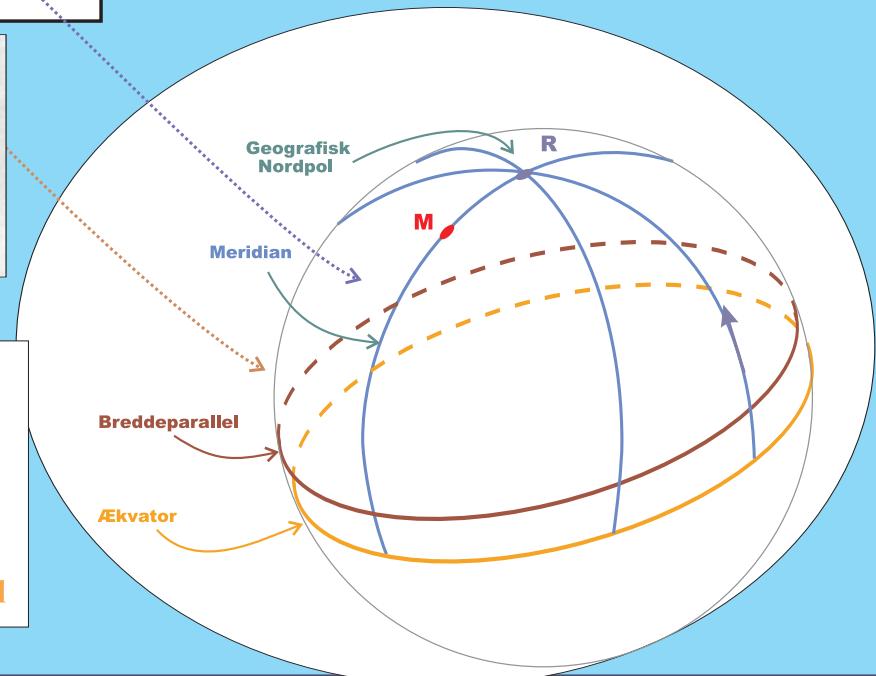
**1 sømil = 1.852 meter
= 1 breddeminut**

Et steds længde

Går fra 180° vest til 180° øst.
Længdeminuttets udstrækning
i sømil afhænger af, hvor vi befinder
os.

**1 buegrad = 60 bueminutter
1 bueminut = 60 buesekunder**

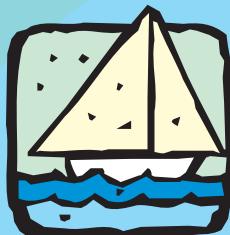
**1 breddegrad svarer til 60 sømil
360 breddegrader svarer til 21600 sømil**

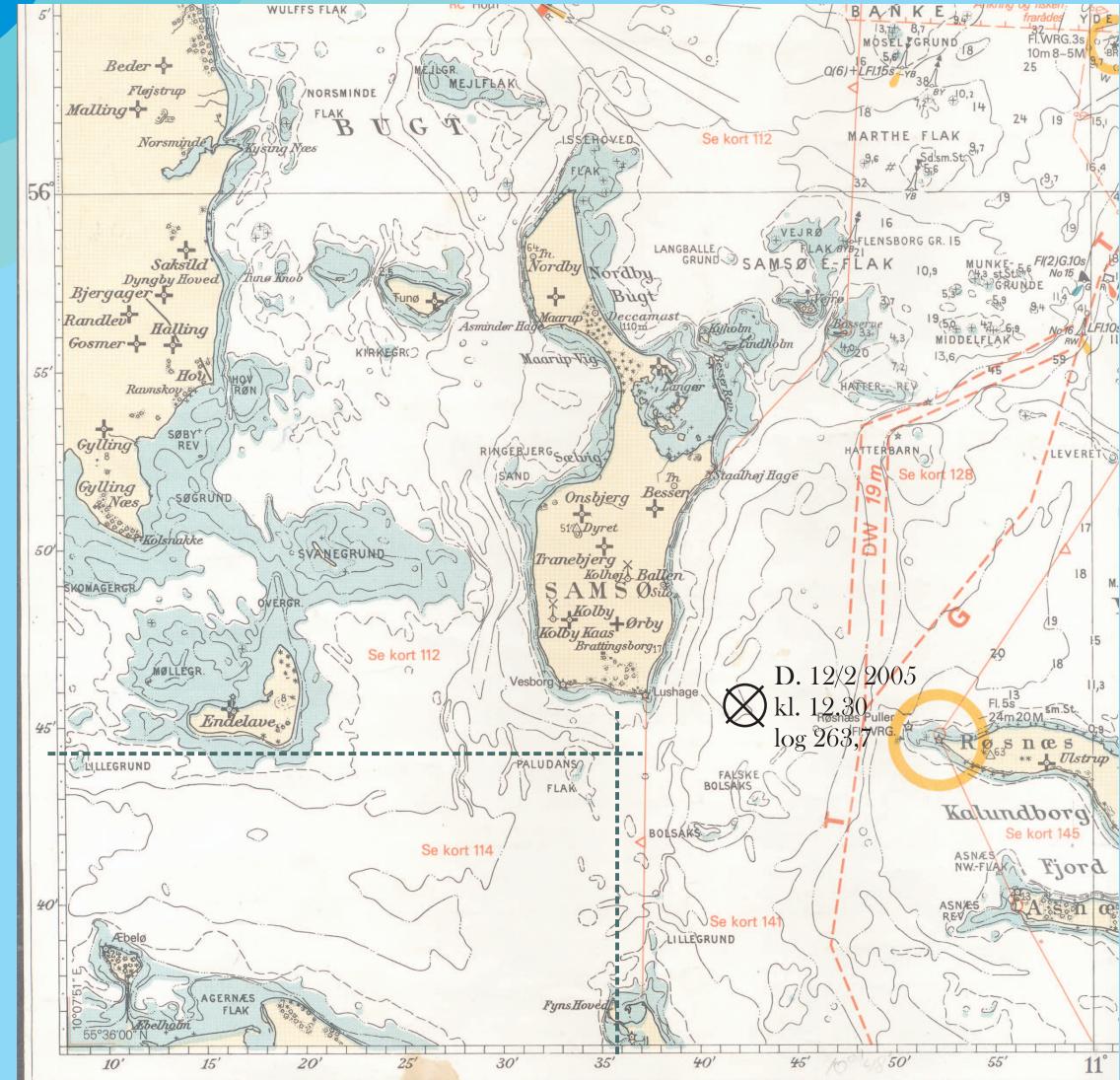
**Unisail
Duelighedskursus**

**UDK
021**

Arbejder i søkortet

Udsæt:
 $55^{\circ} 53'6\text{ N}$ $10^{\circ} 23'2\text{ Ø}$

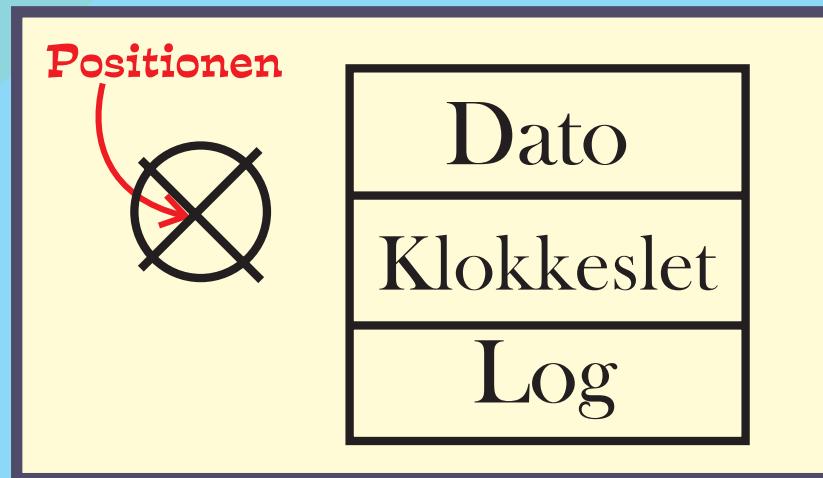
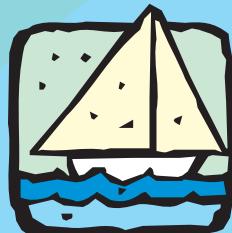
UDK
022

Arbejder i søkortet

D. 12/2 2005
kl. 12.30
log 263,7

At udsoette en position

Eksempel

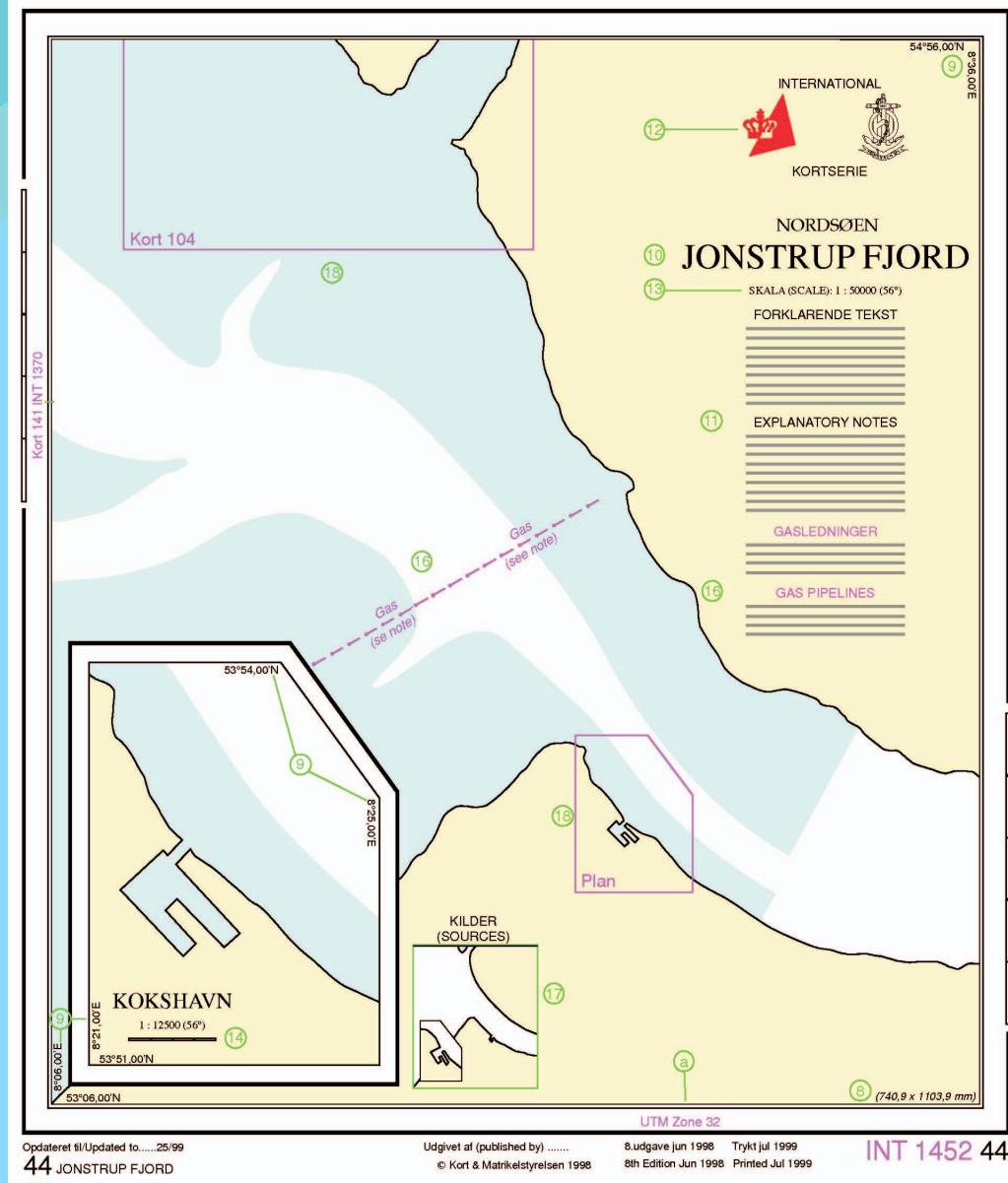
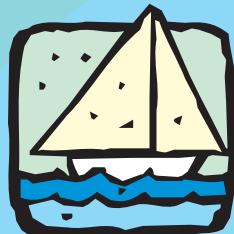
Model

UDK
023

Angivelser i danske søkort

Udgave, trykkeår, rettedato mv.

Unisail
Duelighedskursus

UDK
024

Sejlet fart og beholden fart

Unisail
Duelighedskursus

UDK
051

Arbejder i søkortet

Affarende sted

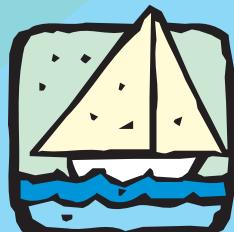
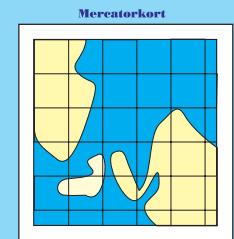
Kurslinie

Kurs
Fart
Sejltid

Påkommende sted

Affarende sted= Det sted, vi sejler fra

Påkommende sted= Det sted, vi sejler mod

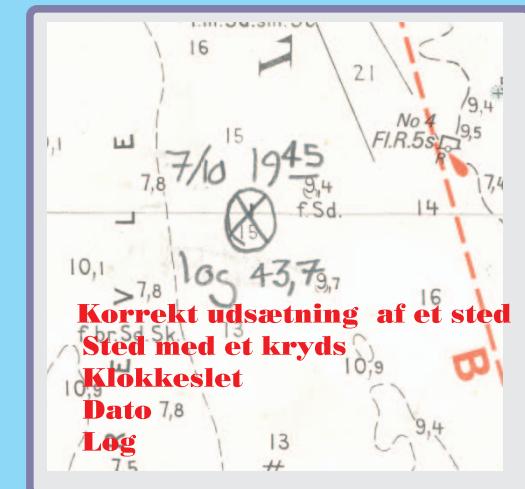

Et skibs sted

Stedbestemmelse

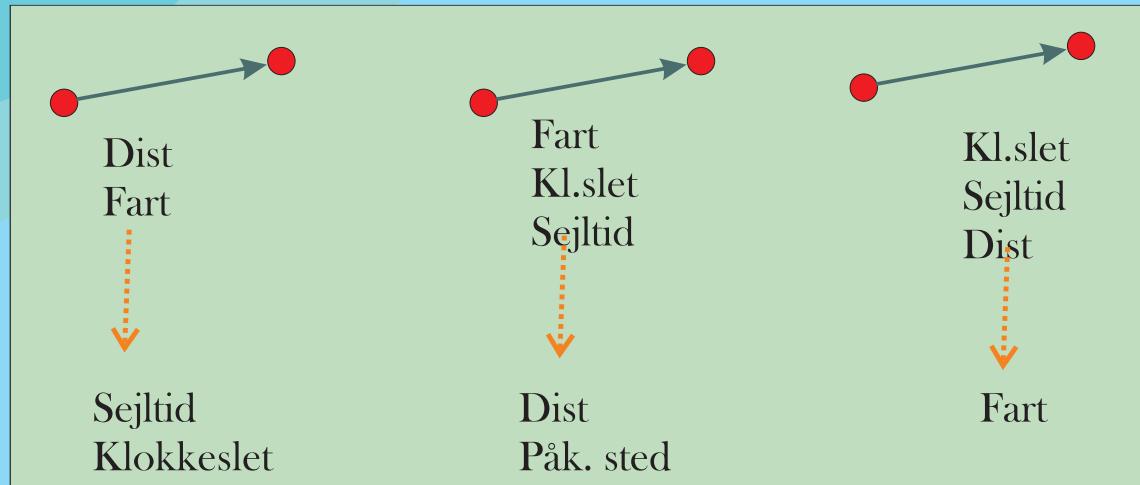
At udsætte et sted i søkortet

At udtagte et sted fra søkortet

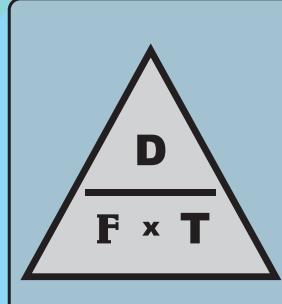
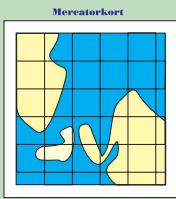

Fart, tid og distance

Sejlet dist
Udregnes fra logvisningen
Distancen, der er sejlet gennem vandet

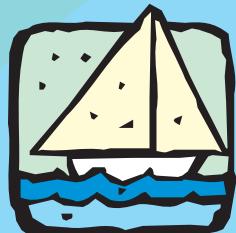
Beholden dist
Tages fra søkortet
Distancen i søkortet

Bestem sejltid $T = \frac{D}{F}$ timer

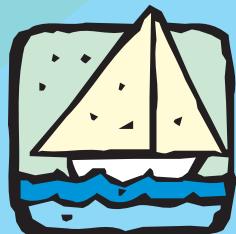
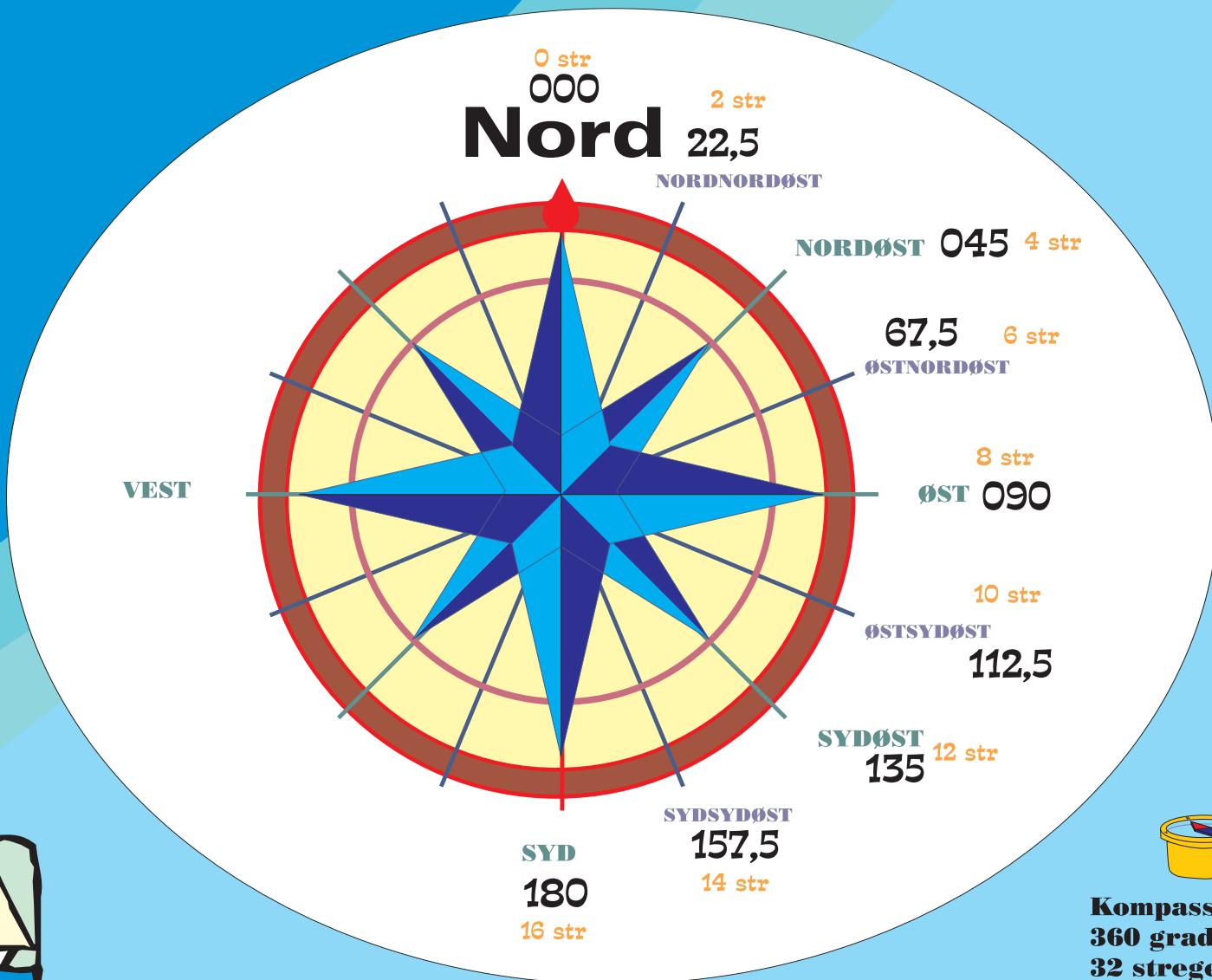
Bestem distance $D = F \times T$ sømil

Bestem fart $F = \frac{D}{T}$ knob

Beholden dist & beholden fart & sejltid
Sejlet dist & sejlet fart & sejltid

Kompassets inddeling

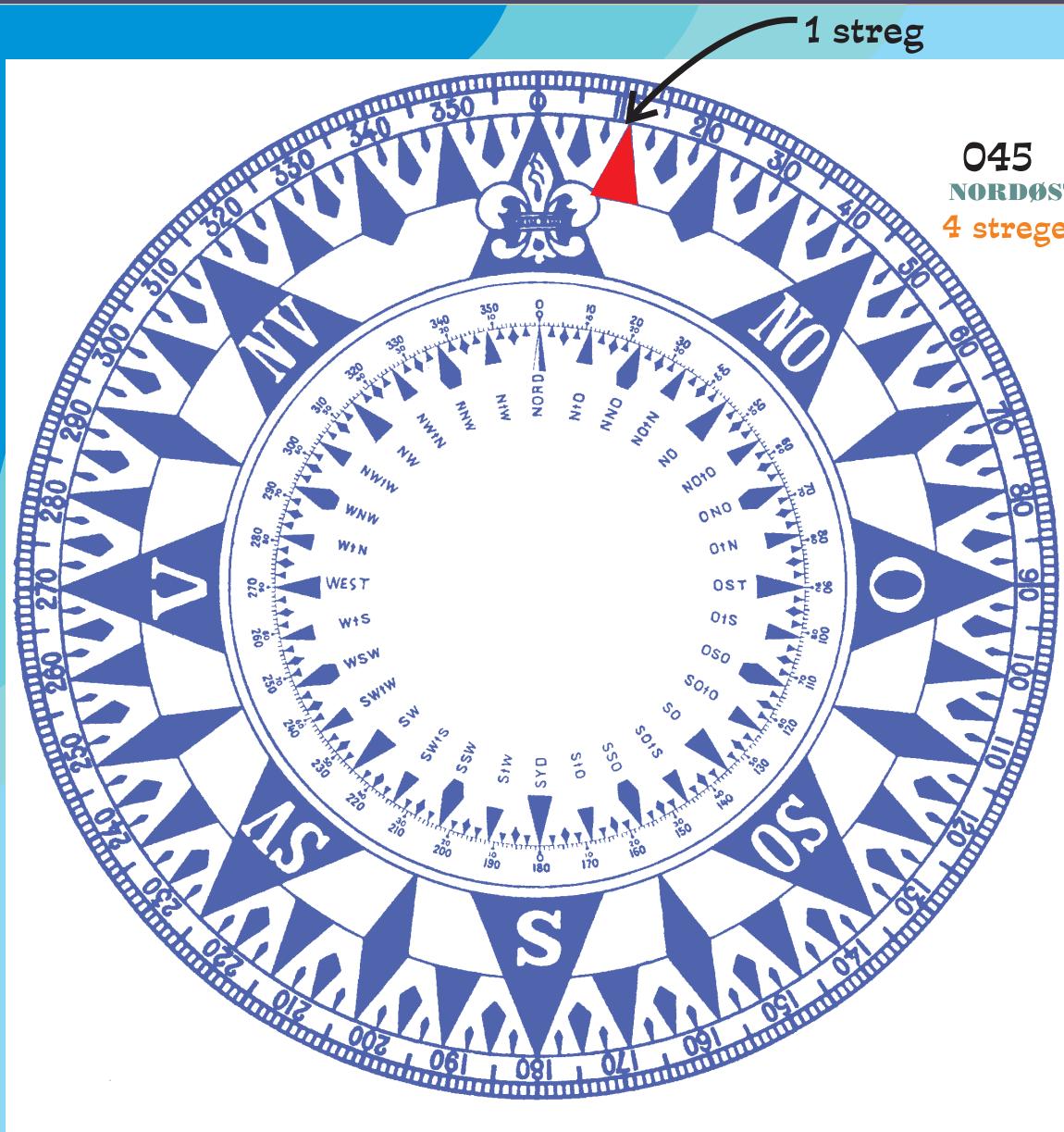
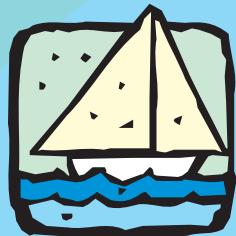
**Kompasset inndeles i
360 grader eller i
32 streger.
1 streg = 11,25 grader**

**Unisail
Duelighedskursus**

**UDK
030**

En kompasrose

Findes på omslaget
af Duelighedsbogen

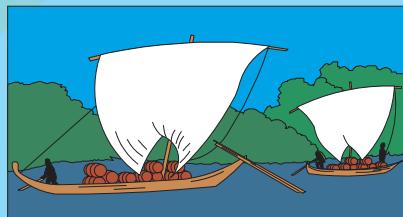

Kompasset inddeltes i
360 grader eller i
32 streger.
1 streg = 11,25 grader

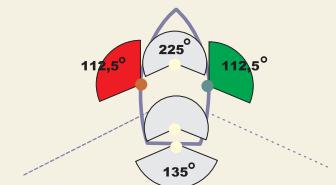
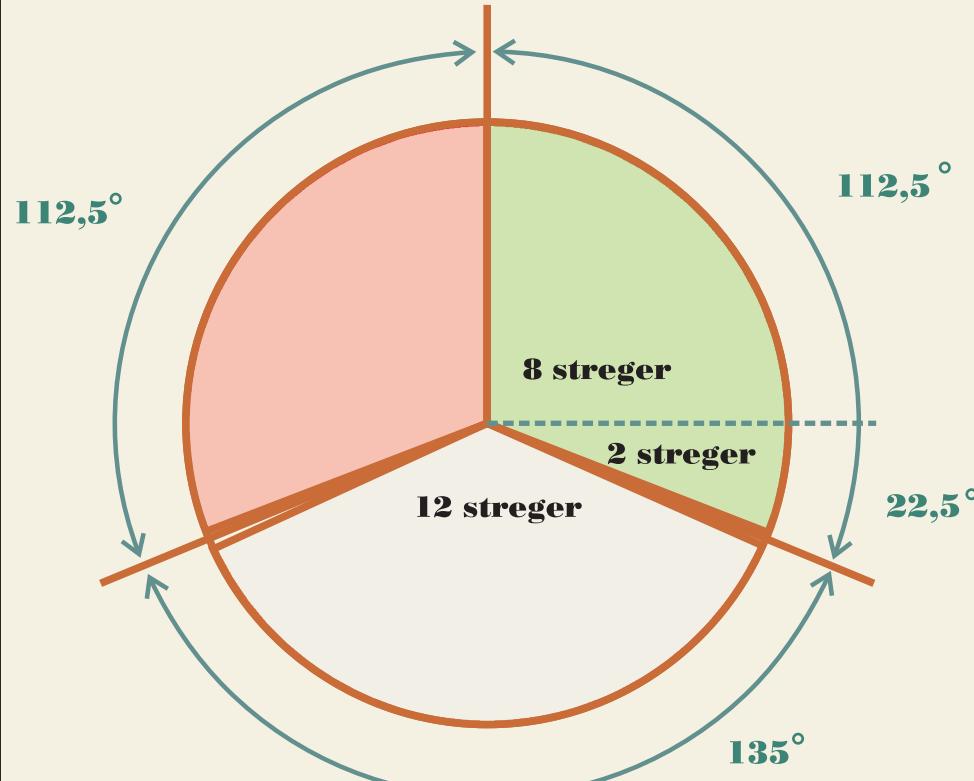

Kompasset inddeltes i
360 grader eller i
32 streger.
1 streg = 11,25 grader

Unisail
Duelighedskursus

Regel 21, definitioner

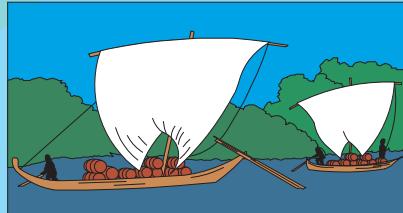

- Toplys: 20 streger = 225°
- Sidelys: 10 streger = $112,5^\circ$
- Agterlys: 12 streger = 135°

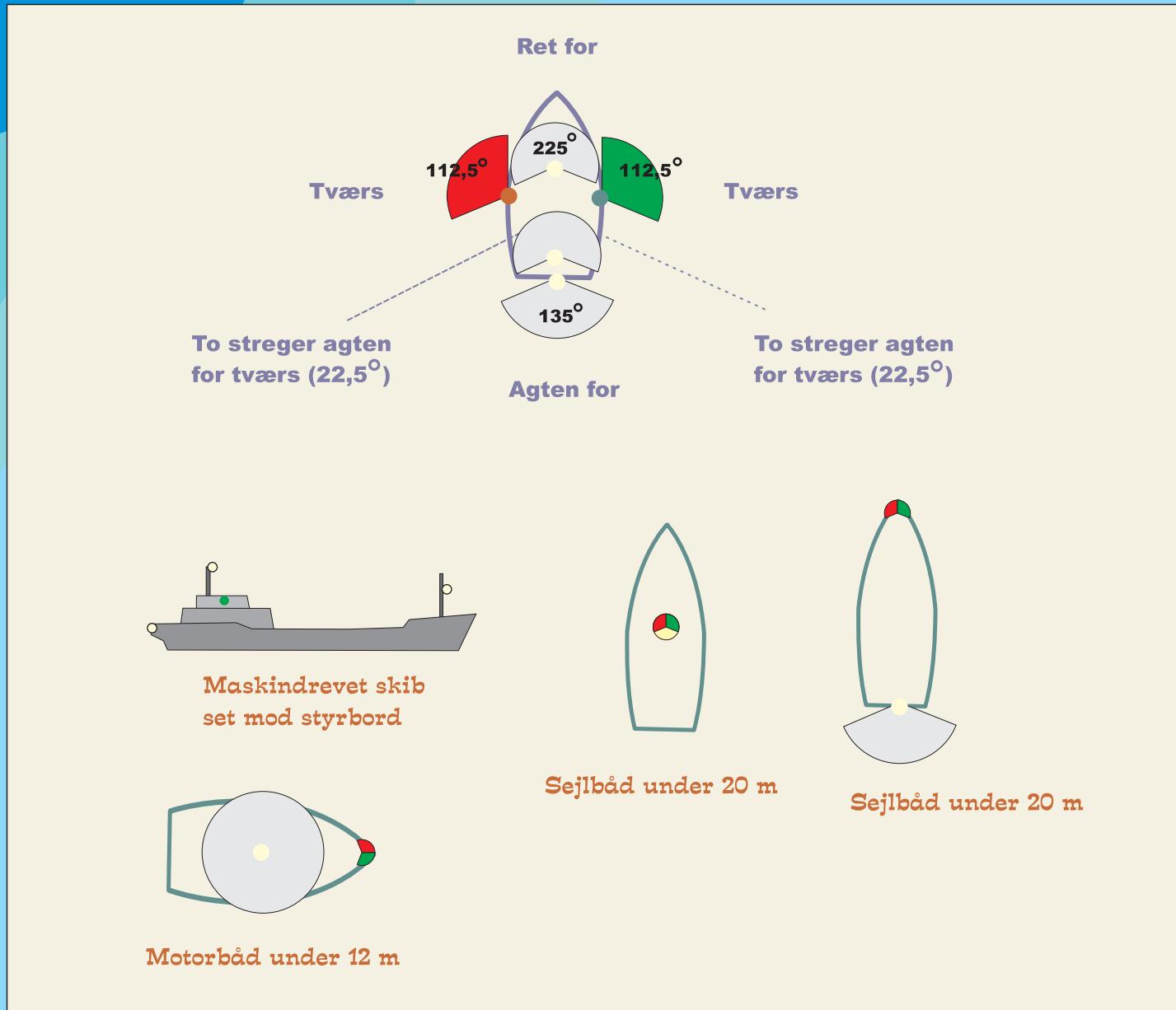
Lanterner

Kompasset inddeltes i
360 grader eller i
32 streger.
1 streg = 11,25 grader

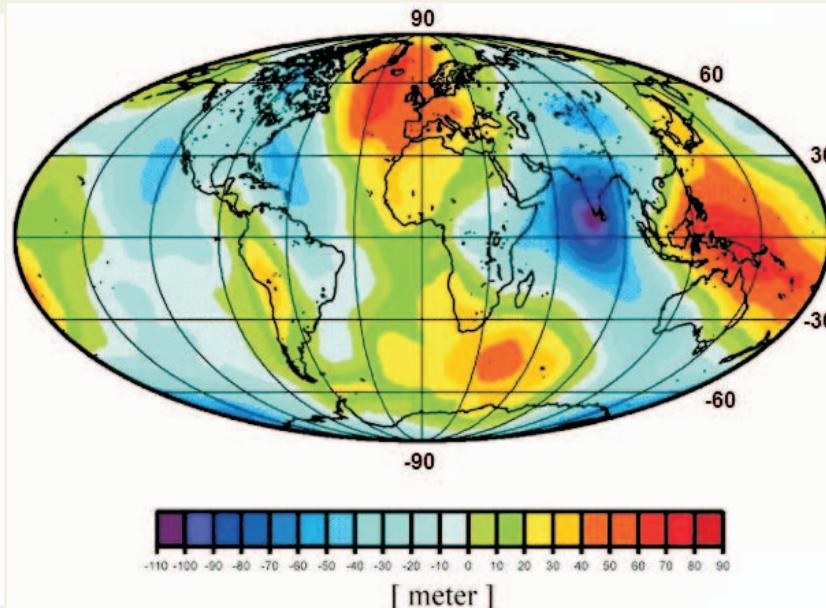
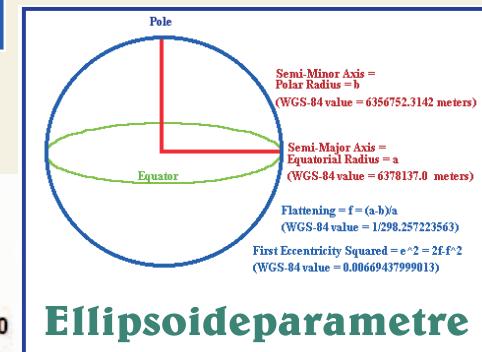
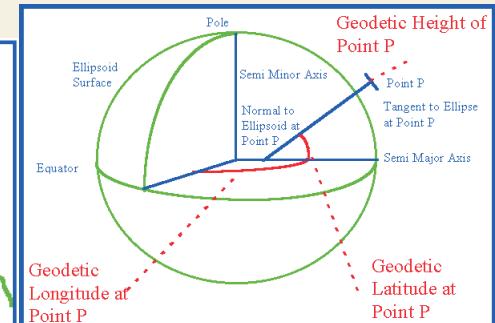
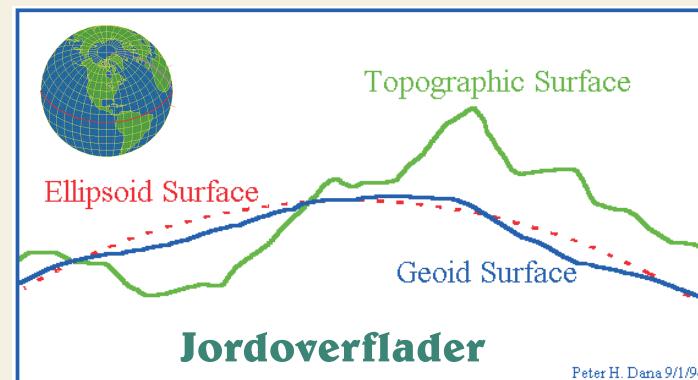
Unisail
Duelighedskursus

Kortdatum

KORTDATUM WGS-84

WGS-84 er det kortdatum, vi vælger i dag, og det er trykt på alle nye danske søkort. Hvis vi vælger et forkert datum på vores GPS, får vi en lille fejl. Fejlen er som regel fuldstændig uden betydning.

**WGS-84 geoide
højdekort**

**UDK
046**

Efterretninger for Søfarende

Uge 47, 2021

24. november 2021

ISSN 1397-999X

137. årgang

945 - 958

Indholdsfortegnelse

1. Danmark - Østersøen	2
2. Danmark - Sundet	3
3. Danmark - Smålandsfarvandet	4
4. Danmark - Storebælt	5
5. Danmark - Lillebælt	5
6. Danmark - Kattegat	5
7. Danmark - Limfjorden	6

Længden angives fra Greenwich meridian. Positioner angives i grader, minutter og decimaler af minutter. Retninger er retvisende, og de, der angår fyr, angives fra søen (fra skibet til fyret). Højder og dybder angives i meter (m), afstande i sømil (sm) eller i meter (m). I efterretningernes overskrifter benyttes følgende forkortelser: (P) = foreløbig (preliminary) efterretning eller (T) = midlertidig (temporary) efterretning. En * angiver, at efterretningen er baseret på original information.

Fjordvænget 30
4220 Korsør
Tlf.: 7219 6000
Fax: 7219 6001
E-mail: efs@dma.dk
Web: www.søfartsstyrelsen.dk

Unisail
Duelighedskursus

UDK
047

Efterretninger for søfarende

Efterretninger for Søfarende - Uge 47, 2021

side 6

*

NM-958-21

Danmark. Kattegat. Ebeltoft Vig. Ebeltoft Havn. Træskibshavn. Flydende platform

Detaljer En flydende platform er etableret på nævnte position.

- 56° 11,853'N - 010° 40,371'E.

Platformen er markeret med hvidt refleksbånd.

Søkort 112 (INT 1380).

Publikation www.danskehavnelods.dk.

(Foreningen Havhaver i Syddjurs Kommune – Havhaven Ebeltoft Vig 18. november 2021. Publiceret 24. november 2021)

**Efterretninger for søfarende, Efs
Etterretninger for sjøfarende, Efs
Underrättelser för sjöfarende, Ufs
Nachrichten für Seefahrer, NfS
Notices to Mariners, NtM
Berichten aan Zeevarenden, BaZ**

Danmark - Limfjorden

*

NM-952-21

Danmark. Limfjorden. Thyborøn Havn S. Oprensning afsluttet.

Referencer NM-798-21 - (udgår).

1)	56° 41,0'N - 008° 14,0'E
2)	56° 40,1'N - 008° 13,5'E

Søkort 108 (INT 1448), 93 (INT 1044).

Publikation www.danskehavnelods.dk.

(Thyborøn Havn 23. november 2021. Publiceret 23. november 2021)

**Unisail
Duelighedskursus**

**UDK
048**

Efterretninger for søfarende

*

NM-798-21 (T)

Danmark. Limfjorden. Thyborøn Havn S. Oprensning.

Detaljer

I uge 42 - 46 2021 udføres der oprensning i området mellem position 1) og 2).

1)	56° 41,0'N - 008° 14,0'E
2)	56° 40,1'N - 008° 13,5'E

Arbejdet udføres fra fartøjet »TOSTE R« (OVPK).

Skibsfarten anmodes om at vise hensyn ved passage.

Søkort

108 (INT 1448), 93 (INT 1044).

Publikation

www.danskehavnelods.dk.

(Thyborøn Havn 7. oktober 2021. Publiceret 8. oktober 2021)

*

NM-952-21

Danmark. Limfjorden. Thyborøn Havn S. Oprensning afsluttet.

Referencer

NM-798-21 - (udgår).

Detaljer

1)	56° 41,0'N - 008° 14,0'E
2)	56° 40,1'N - 008° 13,5'E

Søkort

108 (INT 1448), 93 (INT 1044).

Publikation

www.danskehavnelods.dk.

(Thyborøn Havn 23. november 2021. Publiceret 23. november 2021)

Unisail
Duelighedskursus

UDK
049